

Stortingets Arbeids- og sosialkomite

Vår dato: 20.10.2022
Deres dato:
Vår referanse: Høringsinnspill
Deres referanse: Prop. 131L

Høringsinnspill Prop. 131 L (2021-2022)

Bygghåndverk Norge (BHN) mener proposisjonen omhandler viktige utfordringer i byggenæringen. Den beskriver en situasjon hvor aktører baserer sin virksomhet med innleie som et sentralt element i sin forretningsmodell. Det er i deler av næringen for høy innleieandel og dette utløser arbeidslivsutfordringer og påvirker konkurransebildet negativt. Samtidig overser Proposisjonen de ulikheter som er rådende mellom bransjer, forskjeller i driftsform mellom de største aktørene og alle de små og mellomstore foretakene.

Referansepunktet for de utfordringene som ligger til grunn for regjeringens forslag, er situasjonen hos større entreprenører og store byggeplasser, og da særlig i Oslofjordområdet. BHN deler den beskrivelsen som gis, men er uforstående til de tiltak som foreslås, da de ikke er innrettet presist mot den delen av byggenæringen og de aktører som omtales. Dette ble påpekt i flere høringsinnspill i forbindelse med departementets høringsrunde tidligere i år, men er ikke kommentert eller hensyntatt i Proposisjonen. Det vises bl.a. til Regelrådets uttalelse som peker på at alternative tiltak, konkurransevirkninger og hensynet til små virksomheter ikke er utredet.

BHN bestrider en videreføring av bestemmelsen i Aml. § 14-12, annet ledd da den gir en eksklusiv rett til innleie for bedrifter bundet av tariffavtale. Dette på tross av at det nettopp er i bedrifter med tarifftilknytning at innleie, ifølge proposisjonen, er et stort problem. Den innleie det henvises til er muliggjort gjennom adgangen som loven gir, og er iverksatt etter avtale mellom ledelse og fagforeningene i disse foretakene. Både ved innføring av bestemmelsen i 2018, og nå i denne Proposisjonen, er det lagt til grunn at bedrifter med tariffavtale gjennomgående er mer seriøse i forhold til bruk av innleie. BHN er enig i at et organisert arbeidsliv, tarifftilknytning og trepartssamarbeidet er viktig, men koblingen til bestemmelsen om innleie kun for bedrifter bundet av tariffavtale med innstillingsrett, har spilt fallitt. BHN stiller seg uforstående til at de aktører som har drevet betydelig innleie med fagforeningens godkjennelse, fortsatt skal kunne leie inn i henhold til denne bestemmelsen.

Når Stortinget i 2018 behandlet forslaget om å gi en eksklusiv rett til innleie for bedrifter bundet av tariffavtale med innstillingsrett, ble det vist til at 14-12 første ledd ble videreført. Nå er Stortinget invitert til å behandle forslag om også opphev første ledd, uten at denne sammenhengen er belyst og utredet. Begrunnelsen for å ta ut første ledd oppgis å være at bestemmelsen er uklar og også vanskeligjør tilsyn.

I byggenæringen er det behov for mulighet til å leie inn ved særskilte behov, og i situasjoner entreprenør eller håndverksbedrift ikke kan kontrollere i egen virksomhet. Eksempler på dette er forsering forårsaket av andre aktører og byggherre. Standard avtalekontrakter for næringen forplikter leverandørene både ved forsinkelser forårsaket av andre, og økt leveranseomfang innenfor ett visst volum, uten rett til fristforlengelse. I Proposisjonen vises det til at produksjonsbedrifter fortsatt kan leie arbeidstakere seg imellom, men i et marked med betydelig ubalanse mellom etterspørsel og tilbud av kvalifisert arbeidskraft, er bestemmelsen i de aller fleste tilfeller å anse som illusorisk.

Vedtas de forslag som fremkommer av Proposisjonen, har myndighetene grepet direkte inn i partsforholdene mellom arbeidslivets organisasjoner og etablert et delvis næringsforbud for det store flertallet av bedrifter i byggenæringen.

Med henvisning til ovenstående anbefaler BHN at § 14-12, første ledd videreføres og tydeliggjøres for bedre praktisering og utøvelse av tilsyn. Videre at § 14-12, andre ledd opphører, alternativt av konkurransehensyn, tilbakeføres til tidligere bestemmelse hvor avtale mellom ledelse og tillitsvalgt ikke kobles til tilknytning til tariffavtale med innstillingsrett.

Innleieforbud i Oslo-regionen

I bygghåndverksbransjene er man gjennomgående avhengig av å kjenne de håndverkere som utfører håndverkstjenester. Det er noe av bakgrunnen for langt høyere andel fast ansatte og mindre grad av innleie i den delen av næringen, enn hos de større aktørene. Dette gjelder over hele landet, også i Osloregionen. BHN kan ikke støtte ett forslag om innleieforbud i Osloregionen, når dette ikke avgrenses til de store byggeplassene hvor det i Proposisjonen er anført å utgjøre ett betydelig problem, men gjøres gjeldende for hele næringen.

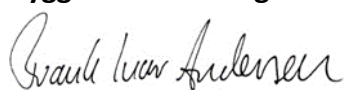
BHN støtter:

- Forslag til avgrensning mellom innleie og entrepris (§ 14-12 sjette ledd)
- Forslag om rett til fast ansettelse etter en viss tid (§ 14-12 fjerde ledd)
- Forslag om at det stilles flere krav til bemanningsforetak

BHN gir sin tilslutning til at endringer i Arbeidsmiljøloven også må sees i sammenheng med endringer i regelverket for offentlige anskaffelser. BHN har registrert at det er tatt initiativ i forbindelse med arbeide med en "Norgesmodell", men at det ikke er samtidighet mellom forslag til tiltak og derfor ikke mulig å se dette i sammenheng.

Vennlig hilsen

Bygghåndverk Norge

Frank Ivar Andersen

Leder næringspolitikk og arbeidsliv